

Judaizmus – Svätý Tanakh
 Kniha přísloví
 Kapitoly 16-19
 Přísloví Kapitola 16
 Člověk si může lámat hlavu,
 vhodnou odpověď však dává
 Hospodin.
 Člověk má všechny své
 cesty za čisté,
 jeho pohnutky však zkoumá
 Hospodin.
 Hospodinu svěř
 všechny své činy,
 tvoje úmysly se
 potom naplní.
 Hospodinu je každý naduteč
 ohavností,
 trestu neujde, buď si jist.
 Láskou a věrností se
 usmíruje vina,
 úctou k Hospodinu
 se vyhneš zlu.
 Když se Hospodinu
 něčí cesty líbí,
 i jeho nepřátele s ním
 nakonec udobří.
 Lepší je málo se
 spravedlností
 než ohromné zisky s
 bezprávím.
 Člověk přemítá v srdci o své
 cestě, jeho kroky však řídí
 Hospodin.
 Prorocký výrok patří
 na rty krále,
 při soudu nesmí jeho ústa
 pochybit.
 Hospodin má poctivé
 míry i váhy,
 všechna závaží ve váčku
 pečlivě odměřil.
 Páchat zlo je pro krále
 ohavností –
 vždyť je to spravedlnost,
 co drží trůn!
 Spravedlivé rty
 se králům líbí,
 milují ty, kdo mluví upřímně.
 Králova zloba je
 posel smrti,

moudrý člověk ji ale utiší.
 Úsměv na tváři krále
 znamená život,
 jeho přízeň –
 dešťový oblak na jaře!
 Získat moudrost je
 nad ryzí zlato,
 nad stříbro nejčistší je
 získat rozumnost.
 Cesta upřímných vede
 pryč od zla;
 kdo hlídá svou cestu,
 svou duši uchrání.
 Pýcha předchází pád
 a namyšlenost zkázu.
 Lepší je sdílet porobu
 s pokornými
 nežli se s pyšnými
 dělit o kořist.
 Kdo hloubá ve Slově,
 nachází štěstí,
 kdo doufá v Hospodina,
 je blažený!
 Kdo má moudré srdce,
 je znám svou rozumností,
 výřečné rty přesvědčivosti
 dodají.
 Pramen života má ten,
 kdo má rozum,
 vlastní hloupost je
 trestem hlupáků.
 Cesta se člověku může
 zdát správná,
 nakonec však bývá
 cestou ke smrti.
 Člověk nádeničí,
 protože musí,
 jeho vlastní hlad ho pohání.
 Ve špině se hrabe ničema,
 na jeho rtech jako by oheň
 plál.
 Zvrácený člověk
 rozsívá sváry,
 pomlouvač rozeštvá
 i dobré přátele.
 Násilníci i svoje druhy
 klamou,
 aby je zlákali na cestu
 nedobrou.
 Kdo mhouří oči,

vymýšlí zvrácenosti,
 kdo svírá rty,
 osnuje špinavost.
 Korunou krásy jsou
 šediny –
 kdo žije spravedlivě,
 ti ji obdrží.
 Je lepší být trpělivý
 než velký silák,
 je lepší se ovládat
 než města dobývat.
 Člověk si může házet
 losem do klína,
 všechno rozhodování
 je však od Hospodina.
 Přísloví Kapitola 17
 Lepší je suchý kus
 chleba v klidu,
 než dům plný masa a sváru.
 Chytrý sluha bude pánem
 nezdárného syna,
 s jeho bratry
 se o dědictví podělí.
 Na stříbro je tyglík
 a na zlato pec,
 lidské srdce však
 zkoumá Hospodin.
 Zlý člověk dá
 na ničemné řeči,
 lhář poslouchá zlé jazyky.
 Kdo zesměšňuje chudáka,
 uráží jeho Tvůrce;
 škodolibý člověk
 trestu neujde.
 Korunou starců jsou
 jejich vnuci,
 ozdobou synů otcové.
 Hlupáku nesluší
 vznešená slova,
 tím méně urozeným lživá řeč.
 Úplatek působí
 jako zaříkadlo:
 úplatkáři se daří,
 kam se obrátí.
 Kdo stojí o lásku,
 přikrývá všechny viny,
 ten, kdo je připomíná,
 rozeštvá přátele.
 Na nic než na vzpouru
 zlosyn nemyslí,

bude však navštíven
poslem ukrutným.
Kdo odplacuje zlem
za dobro, jeho dům už
nikdy neopustí zlo.
Začátek hádky je
protržení hráze –
raději přestaň,
než spor propukne!
Omlouvat ničemu
i odsoudit poctivého –
obojí se Hospodinu hnusí
nastejno.
K čemu jsou peníze
v rukou tupce?
Když nemá rozum,
moudrost nekoupí!
Přítel miluje za všech
okolností, bratr se rodí
pro chvíle trápení.
Přišel o rozum,
kdo rukou upíše se,
kdo za bližního složí záruku.
Kdo se rád hádá,
ten rád hřeší,
kdo si otvírá ústa,
říká si o potíž.
Kdo má falešné srdce,
nenajde štěstí,
kdo má křivý jazyk,
špatně dopadne.
Kdo zplodil tupce,
má důvod k žalu,
hlupákův otec radost
nepozná.
Radostné srdce
– nejlepší lék,
ztrápený duch je kostižer.
Darebák přijímá tajné dary,
aby cesty práva podvrátil.
Rozumný má moudrost
přímo před sebou,
oči hlupáka ji v celém světě
nenajdou.
K mrzutosti je otci tupý syn,
svou matku naplňuje
hořkostí.
Pokutovat nevinného jistě
není dobré,
natož bit urozené,

když jednají poctivě.
Kdo získal poznání,
ten šetří slova,
rozumný člověk se
umí ovládat.
I hlupák, mlčí-li,
za moudrého je brán,
rozumně vypadají ústa
zavřená.
Příslaví Kapitola 18
Samotáři jde jen
o vlastní choutky,
každou rozumnou radou
pohrdne.
Tupec nijak nestojí
o rozumnost –
chce jen vyklopit,
co má na srdci.
Kam přijde darebák,
přijde i pohrdání,
za ním pak hanba a potupa.
Hluboká voda jsou slova
úst některých,
zurčící potok,
pramen moudrosti.
Stranit darebákovi
jistě není dobré,
natožpak nevinného
o právo připravit.
Tupcova ústa spěchají
k hádkám,
jeho rty po výprasku volají.
Tupci jsou jeho ústa
záhubou,
rty jsou mu pastí smrtelnou.
Pomluvy se tváří jako
pamlsky,
hluboko do nitra ale padají.
Kdo při své práci lenoší,
od kazisvěta
se příliš neliší.
Hospodinovo jméno je
pevnou věží;
spravedlivý se uchýlí
do jeho bezpečí.
Majetek bohatého
je jeho pevnou tvrzí,
nepřekonatelnou zdí je
v jeho představách.
Pýcha předchází pád,

slávu předchází pokora.
Kdo odpovídá dřív,
než vyslechne,
hloupost projevuje
k vlastní ostudě.
Lidský duch dovede
unést nemoc,
ztrápený duch
se však nedá vydržet.
Rozumné srdce
nabývá poznání,
moudré uši prahnou
po vědění.
Dar otvírá
člověku dveře,
i před velikány
jej přivede.
První, kdo líčí spor,
se zdá být v právu,
příchod druhého jej
ale prověří.
Los dokáže ukončit sváry,
i mocné dovede rozsoudit.
Ukřivděný bratr se uzavře
jak město,
rozepře působí jako
hradní závory.
Ovocem svých úst si
každý naplní břicho,
úrodou vlastních rtů
se každý nasytí.
Jazyk má moc
nad smrtí i životem,
kdo rádí mluví,
jedí jeho ovoce.
Kdo našel manželku,
ten našel štěstí,
Hospodin jej svou přízní
obdařil.
Chudák poníženě prosí,
boháč odpovídá
hrubostí.
Jsou tací přátelé,
co jsou jen ke škodě;
bližší než bratr
je ale ten, který miluje.
Příslaví Kapitola 19
Lepší chudý poctivec
než proľhaný pitomec.
Nadšení bez poznání

nestačí,
zbrklý se dopouští
mnoha chyb.
Člověk padá
pro vlastní hloupost,
v srdci má ale
na Hospodina zlost.
Boháč má přátel habaděj,
chud'as je opuštěn bez přátel.
Křivopřísežník trestu neujde,
neunikne, kdo šíří lež.
Štědrého člověka si mnozí
předcházejí,
s tím, kdo rozdává,
se každý přátelí.
Chud'ase nesnáší
ani jeho bratři –
tím spíše se mu vyhnou
přatelé!
Snaží se najít slova,
ale zbytečně.
Kdo se má rád,
snaží se získat rozum,
kdo rozvahy se drží,
štěstí dosáhne.
Křivopřísežník neujde trestu,
kdo šíří klam, ten zahyne.
Tupci nesluší žádný přepych,
tím méně otroku
vláda nad pány.
Prozíravost brání člověku
se hněvat,
promíjet vinu
je jeho ozdoba.
Králova zlost – to je lví řev,
jeho přízeň – rosa na trávě.
Dům a majetek bývá
po rodičích,
rozumnou ženu
však dává Hospodin.
Lenost ukolébá
člověka k spánku;
kdo je váhavý,
zůstane o hladu.
Kdo dbá na příkázání,
dbá na vlastní duši;
komu je lhostejné,
jak žije, zahyne.
Kdo pomáhá chudým,
půjčuje Hospodinu;

on sám mu jeho
dobrodiní odplatí.
Napravuj syna,
dokud máš naději,
jeho smrt nechtěj dopustit.
Vztekloun zasluhuje
potrestání;
ušetříš-li ho,
zkazíš ho ještě víc.
Poslechni radu,
přijmi poučení,
abys byl příště moudřejší
Člověk má v srdci
mnohé plány,
stane se ale,
co chce Hospodin.
Po člověku se žádá,
aby byl laskavý;
lépe je být chudák
nežli podvodník.
Úcta k Hospodinu
přináší život;
v sytosti a klidu
pak člověk může spát.
Lenoch k talíři natáhne ruku,
k ústům ji už ale nezvedne.
Nabij drzounovi,
a prost'áček zmoudří,
pokárej rozumného
a dojde poznání.
Napadá otce, vyhání matku
syn hanebný a nestoudný.
Přestaň, synu,
naslouchat poučení,
a zabloudíš od slov poznání.